

**ETİ MADEN İŞLETMELERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
EMET BOR İŞLETME MÜDÜRLÜĞÜ**

AÇIK İŞLETME YÖNERGESİ

A- KADEMELERE VERİLECEK EN ÇOK YÜKSEKLİK

1. Dekapajda : 10 m (Döküm Sahalarında 20 m.)
2. Üretimde : 9-12 m. (Cevher damar kalınlığına bağlı olarak.)

**B- GÜVENLE ÇALIŞMAYA OLANAK VERECEK KADEME DÜZLÜĞÜ
GENİŞLİĞİ**

Dekapajda ve üretimde yükleme yapılan kısımlarda, ortalama 25 m.

C- KADEMELERE VERİLMESİ GEREKEN ŞEV DERECESESİ

Üretimde ve Dekapajda ;
Genel şev açısı : 19-22 derece
Basamak şev açısı : 68 derece

**D- LAĞIM DERİNLİĞİ, LAĞIM ARALIKLARI VE LAĞIM DELİĞİ İLE
KADEME YÜZÜNÜN DİBİ ARASINDAKİ UZAKLIK VE KONULMASI
GEREKEN PATLAYICI MADDE MİKTARLARI.**

1. Dekapajda :

Delme işlemi 6 ½ ” - 6 ¾ ” lik Delici ile yapılacaktır.

Delik Boyu : 11 m.
Delik Faydalı Boyu : 10 m.
Delme Açısı : 90 derece
Dilim Kalınlığı : 2,5 – 6 m. (Formasyonun özelliğine göre)
Delikler Arası Mesafe : 2,5 - 6 m. (Formasyonun özelliğine göre)

Kullanılacak Patlayıcı Madde Miktarları :

ANFO : 100 – 125 Kg / delik
DİNAMİT : 2 Kg / delik
ELEKTRİKLİ KAPSÜL : 2 Adet / delik

2. Üretimde :

Delme işlemi 6 ½ ” - 6 ¾ ” lik Delici ile yapılacaktır.

Delme Açısı : 90 derece
Delik Boyu : 1,1 – 12 m. (Cevher damar kalınlığına bağlı olarak.)
Faydalı Delik Boyu : 1,1 – 12 m. (Cevher damar kalınlığına bağlı olarak.)
Dilim Kalınlığı : 3 – 6 m.
Delikler Arası Mesafe : 3 – 6 m.

Kullanılacak Patlayıcı Madde Miktarları :

ANFO : 50 – 75 Kg / delik
 DİNAMİT : 1 Kg / delik
 ELEKTRİKLİ KAPSÜL : 1 Adet / delik

E. ATEŞLEME SIRASINDA İŞÇİLERİN VE MAKİNELERİN GÜVENLİKLERİ İÇİN ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

1. Barutçular kendilerine verilen tahaffuz malzemelerini işin devamı boyunca kullanmak zorundadırlar.
2. Ateşlemeden önce lağım atılacak yere gelen bütün yol ağızlarına nöbetçi konulur. Bu işle görevlendirilecek yeterli sayıda işçi bulunamazsa, yol ağızları uygun bir şekilde kapatılacaktır. Yol ağızlarına konulacak nöbetçiler ve engeller ateşleyici izin vermedikçe kaldırılmayarak gidiş ve geliş için verilmeyecektir.
3. Ateşleme yapılacak alanda ve ateşleme etki alanında çalışan bütün personel ateşleme işi ile görevlendirilmiş barutçuların, nezaretçilerin ve nöbetçilerin vereceği işaret , talimat ve ikaz levhalarına aynen uymaya zorunludurlar.
4. İş makinaları ateşleme yapılmadan önce ateşleme etki alanı dışına çıkartılır ve arkaları atıma dönük olarak bırakılır.
5. Lağımın ateşlenmesi esnasında ateşleme ile görevli elemanların ateşleme etki alanının 100 m. dışında bir siperde bulunmaları sağlanarak barutçunun son bir defa daha ateşleme alanını kontrol ettikten ve nöbetçilerden tamam işaretini aldıktan sonra sireni atım süresince çaldırarak kendisi de aralıklı olarak 3 defa düdük çalarak veya “lağım var” diye 3 kez bağırarak ateşleme alanını en son barutçu terk eder ve manyetonun bulunduğu yerden ateşlemeyi yapar.
6. Ateşleme yapılan alan barutçular tarafından kontrol edilip bütün deliklerin patlatıldığından emin olduktan sonra verilecek izin ile ateşleme alanında çalışmalara başlama bilir. İzin verilmeden ateşleme alanına kimse giremez.

F. MAKİNALARIN ÇALIŞMA KOŞULLARI MANEVRA YERLERİ YÜKLEME, TAŞIMA VE BOŞALTMA İŞLERİNDE UYGULANACAK GÜVENLİK ÖNLEMLERİ.

1- GENEL HÜKÜMLER

1. Acık işletme sahalarına görevli ve yetkililerden başka kimselerin girmesi yasaktır ancak İşletme Müdürlüğünden izin alınmak suretiyle işletmeden birinin refakati eşliğinde ziyaretçilere müsaade edilebilir.
2. Görevli ve ehliyetli olmayan kişiler tarafından hiçbir suretle herhangi bir işe veya iş makinasına müdahalede bulunamaz ve bütün makinaların ilgili operatörlerinden başka kimselerce kullanılması ve herhangi bir yerinin karıştırılması yasaktır.
3. Yetkisiz ve izinsiz olarak yapılan herhangi bir iş veya hareketten o iş veya hareketi yapan şahıs o işle görevli olanlar kadar sorumludur.
4. Bütün işçiler çalışma yerlerinin özelliğine göre yetkililerce kendilerine verilen kişisel koruyucu malzemelerini (baret, tulum, gözlük, bot, çizme, eldiven, yüksek gerilim eldiveni, kulak tıkacı, yağmurluk, emniyet kemeri, toz maskesi v.s.) kullanmak ve muhafaza etmek zorundadırlar. Kişisel koruyucu malzemelerinin kullanılmamasından dolayı doğa bilecek iş kazalarının sorumluluğu işçilerin kendilerine aittir. Ayrıca bu malzemelerin temizlik amacı dışında işletme dışına çıkartılması ve amaçlarının dışında kullanılması yasaktır.

5. Bütün işçiler kendilerine verilen makine, takım ve aletleri usulüne uygun şekilde kullanmak ve korumak zorundadır.

6. Vardiyaların işe başlama ve bitme zamanlarında nezaretçiler işlerin başında bulunmaya zorunludurlar. Vardiyayı terk eden nezaretçi vardiyayı teslim almaya gelen nezaretçiye iş yerindeki güvenlik durumunu bildirmeye yapılan ve yapılması gereken işler hakkında bizzat bilgi vermeye ve bunları işveren tarafından verilen vardiya çalışma raporuna yazmaya zorunludurlar.

7. Bütün işçiler İşletme Müdürlüğü'nün belirlediği çalışma saatlerine uymak zorundadırlar. Vardiyanın sorumlu nezaretçileri bu durumu takip etmekle yükümlüdürler.

8. Bütün işçiler çalışma saatleri içinde sorumlu olduğu iş makinelerinde veya çalışma yaptığı alanlarda bulunmak zorundadırlar. (arıza, yemek paydosu ve her türlü duruşlarda nezaretçilerin gösterdiği yerde bulunabilirler)

9. Çalışmaya ara verilen günlerden sonra, iş başı yapıldığında öncelikle nezaretçiler iş yerlerini inceleyerek güvenli çalışma ortamının olması halinde işçilere iş başı yaptırılacaktır.

10. Ateşleme yapılan veya herhangi bir tehlike durum arz eden yerlere konulmuş olan nöbetçilere, ikaz işaretleri ve levhalarına dikkat edilmeli ve uyulmalıdır.

11. Ateşleme yapılacak sahalarda dekapaj ve cevher aynaları diplerinde, çatlama ve kayma ihtimali olan yerlerde, silo, ekskavatör, yükleyici ve diğer iş makineleri ve araçlarının çalışma ve etki alanları içerisinde durmak, dolaşmak, bir taraftan diğer tarafa geçmek, gerekli izin ve güvenlik önlemlerinin alınmadan çalışmak yasaktır.

12. Her türlü iş makineleri belirlenen yol ve çalışma alanları dışında hareket ettirilemez ve bulundurulamaz.

13. Hiç bir iş makinesi personel taşıma aracı olarak kullanılamaz. Kamyonların şoför mahalline ancak görev gereği binilebilir.

14. Arızası görülen, normal bakım ve ikmalinin yapılması gereken veya çalışma vardiyası biten iş makineleri tamir veya park yerlerine çekilir. Bu mümkün olmadığı hallerde dekapaj ve cevher aynaları dekapaj harmanları kenarı ile su toplanması ve basması taban kabarması ihtimali olan veya heyelan beklenen sahalarda gerisine emin bir yere çekilir veya gerekli güvenlik önlemleri alınır.

15. Vardiya aralarında ve her türlü duruşlarda iş makinelerinin içerisinde altında veya yakınında istirahat edilemez.

16. Arıza veya makinenin çalışmasında sezilen olağan dışı bir durum nedeniyle durmuş olan bir iş makinesi yetkili bir kimsenin iznini almadan tekrar çalıştırılmaz. Ancak yangın, su baskını ve heyelan gibi ani tehlikeler karşısında makinelerin kurtarılması için operatörler ve şoförler müdahale edebilirler.

17. Açık işletmelerde çalışanlar işçi sağlığı ve iş güvenliği bakımından ilgili mevzuatın öngördüğü esaslara ve işverenin bunlara uygun olarak vereceği emir ve talimatlara uymak zorundadır.

2- İKMAL, BAKIM VE TAMİRLER

1. Bütün iş makinelerinin yağlama, bakım, tamir işleri bakım kataloglarında belirtildiği şekilde veya sorumlu mühendisin vereceği talimata uygun olarak bu işle görevli personel tarafından yapılır.

2. Tamir ve bakım ekipleri vardiya başında ve tamir bakım esnasında çekiç ve ege saplarının sağlam, keski başlarının çapaksız, anahtar ağızlarının açık ve kırık olmadığını, kriko gibi kaldırma ve çekme makinelerinin arızasız ve yapılacak işe uygun olduğunu, eldiven, pense, tornavida gibi elektrik aletlerinin müdahale edilecek voltaja uygun ve sağlam olduğunu ve diğer takım ve malzemelerinin de niteliklerini kontrol etmekle yükümlüdür.

3. Makinalarla mekanik aletlerin hareket halinde bulunan kısımlarına yağlama, muayene, temizlik veya diğer amaçlarla el ayak ve vücudunun herhangi bir kısmı sokulmaz. Kravat, kol yakası, paça veya sarkan giyim ile yaklaşılmaz. Çalışan personelin koruyucu malzemelerini kullanmalarını ve güvenlik önlemlerini almaları zorunludur.

4. İş makinalarının yağlanması, bakım ve kontrolünde şoför veya operatöre haber vermeden makinanın hareket ve manevrası durdurulmadan, kepçe ve bıçaklı makinaların kepçe ve bıçakları yere bırakılmadan veya gerekli güvenlik önlemleri alınmadan, şoför veya operatör izin vermeden o makinarya yanaşılmaz veya makinadan inilmez.

5. Herhangi bir iş makinasının yağcılar tarafından yapılan yağlama işleri ancak duruşlarda ve operatörün iznini almak suretiyle yapılır.

6. Herhangi bir iş makinasının tamir ve bakımı için iki ayrı ekibin (elektrikçi ve makinacı gibi) makinaya müdahalesi gerektiği durumlarda birbirleriyle haberleşmek suretiyle çalışmalarını ve işlerinin bittiğini bildirmeleri zorunludur.

7. Bir iş makinasının arızalanması durumunda o makinanın operatör veya şoförü makinaryı durdurur ve durumu en yakın amirine bildirir. Operatör ve şoförlerin kendi başına arızayı gidermek için bizzat çalışması yasaktır. Ekskavatör, dozer ve greyder gibi iş makinalarının kepçeleri, bıçakları ve bunlara benzer ağır ve hareketli parçaları üzerinde veya bunların altında veya yakınında yapılacak çalışmalarda bu parçalar yere ve sağlam takozlar üzerine indirilerek vites boşa alınıp ve frenler iyice sıkılmadan çalışmaya başlanmaz.

8. İş makinalarının tekerlek gibi dönen ve hareket eden kısımlarını tutan civatalar bakımlarda kontrol edilip gevşeyenler sıkılır. Tekerlekli araçların lastiklerindeki hava miktarları belirlenen miktardan eksik veya fazla olamaz.

3 – ÇALIŞMADA UYGULAMACAK HUSUSLAR

1. Ekskavatörlerin veya onlar gibi çalıştırılan yükleyicilerin bulunduğu yerlerde ayna yüksekliği, ekskavatörlerin bom yüksekliğinden, yükleyicilerde kepçenin azami kalkış yüksekliğinden fazla olamaz. Ayna sevi tehlikesiz duruma getirilmek suretiyle bu yükseklik arttırılabilir.

2. Açık işletmelerde güvenle çalışmaya olanak verecek kademe düzlüğü ve genişliği atımlardan sonra bile makinaların rahatlıkla ve güvenle manevra yapabilmelerine olanak verecek şekilde ve çalışan işçiler için tehlike oluşturmayacak genişlikte olmalıdır.

3. Ağır iş kamyonlarının çalıştığı ana yollar, iki kamyon karşılaştığında rahatlıkla geçebileceği genişlikte olmalıdır. İş makinaları çalışılan yere ve makinanın özelliğine uygun hızda çalıştırılır. Karşılaştıkları yerlerde hızlarını azaltırlar.

4. Yükleme sahaları, yollar ve boşaltma sahaları uygun malzeme ile tesviye edilecektir. Yağcı veya manevracılar tarafından yollara düşen ve araçlara zarar verebilecek malzemeler temizlenecektir.

5. Açık işletme ile ilgili tüm işlerde görevli bulunan nezaretçiler, görevlendirildikleri iş yeri ve iş makinalarını kontrol etmek ve tehlike gördükleri durumlarda tehlike ortadan kaldırılıncaya kadar çalışmayı durdurarak gerekli önlemlerin alınmasını sağlamakla yükümlüdürler.

6. Operatör ve şoförler, vardiya başlarında ve herhangi bir nedenle olan duruşlardan sonra, olabilecek tehlikelere karşı makinaların etrafını çalışacakları iş yerinde kayma, yuvarlanma ve çökme gibi tehlikeli olabilecek durumların olup olmadığını, makinalarının arızasız olduğunu kontrol etmekle yükümlüdürler.

7. Operatör ve şoförler, özel talimat ve ehliyetlerinin gerektirdiği, kontrolleri yapmadan; hava basınçlı iş makinalarında hava istenilen basınca yükselmeden; frenlerini kontrol etmeden ve kornaya basıp 10 – 15 saniye beklemeden makinaları harekete geçiremezler.

8. Ağır iş kamyonlarında dikiz aynaları olması zorunludur. Araç geri vitese takıldığında otomatik olarak çalışan, ses ve ışıkla, ikaz işaretleri veren sistemleri sürekli çalışır halde tutulacaktır. Gece çalışan iş yerlerinin, çalışan kısımları yeterince ışıklandırılır. Farları yanmayan veya tek farı yanan iş makinaları servisten çıkarılacaktır.

9. Yükleme, boşaltma ve manevra yapılan iş yerlerinde, yağcı, manevracı veya o iş yerinde kumanda vermeye yetkili bir şahıs kumanda işi ile görevli olmadıkça; boşaltma ve manevra işleri yapılamaz. Operatör veya şoförler çalışma esnasında görevli yağcıları veya manevracı iş sahasında görmedikleri taktirde çalışmayı durdururlar.

10. İş makinalarına tehlikeli olabilecek taraftan inilip binilemez.

11. Operatör ve şoförler çalışma sırasında araç içinde usulüne uygun olarak durup veya oturacaklardır.

12. Ağır iş kamyonunun şoförü kepçeli makinalarla yükleme yapılırken araçlarından inip binemezler.

13. Operatör ve şoförler, yağcı veya manevracıdan anlaşılır şekilde işaret ve kumanda almadan hareket edemezler.

14. Kepçeli makinalarla yapılan yüklemelerde, kepçenin taşıyıcıların şoför mahalli ve kaportası üzerinden geçirilmesi yasaktır. Kepçe manevraları daima kasa gerisinden veya yanlardan yapılır.

15. Yükleme ve manevra sahalarına düşen parçalar yağcı veya manevracı veya görevli kimse tarafından o sahada çalışan bütün operatör ve şoförlere bizzat haber vermeden kaldırma işine başlanamaz.

16. İş makinaları çalışılan yerin ve makinanın özelliklerine göre emniyet sınırları dışında bir hızla çalıştırılmaz ve yol uygun olsa bile araçların karşılaştığı ve insanların bulunduğu yerlerde hız azaltılır.

17. Aynı yönde çalışan ağır iş kamyonları herhangi bir arızası yok ise normal seyirinden daha yavaş giderek diğer araçları engelleyemez. Bu gibi hallerde nezaretçiler müdahale edecektir.

18. Ağır iş kamyonları, eskavatör, loder, greyder, dozer her türlü iş makinesi inişlerde vitesten çıkarılamaz.

19. Direksiyonlu iş makinalarında, direksiyon simidi bağlantılarından tutulamaz.

20. Vardiya aralarında ve her türlü duruşlarda, iş makinalarının bütün kontrol levheleri stop durumunda ve frenleri sıkılı durumda bulundurulur.

21. Elektrik enerjisi ile çalışan iş makinalarını besleyen elektrik nakilleri mümkün olduğunca, çalışma sahası, yol kayması, yuvarlanma ve göçme ihtimali olmayan yerlerden geçirilir veya bulundurulur.

22. Çalışma sahaları içinde, boşaltma ve yükleme yerlerinde elektrik hatlarının yüksekliği ağır iş kamyonlarının ve lastik tekerlekli yükleyicilerin azami yüksekliklerinden fazla olacaktır.

23. Çıplak telle yapılan elektrik nakilleri, sağlam zemin üzerine, tehlike yaratmayacak yükseklikte ve mukavemette dikilen direkler üzerine usulüne uygun olarak çekilir.

24. İş makinalarının elektrik kabloları kaçak, kısa devre ve çürümeye neden olmayacak ve yere değmeyecek şekilde sehpa üzerine kurulur.

25. Elektrik kabloları, çekilirken veya tutulmak istendiğinde, her hangi bir kaçak olması ihtimaline karşı koruyucu yüksek gerilim eldiveni ile tutulur, çıplak elle tutulmamalıdır.

26. Yolları keserek geçen ve manevra sahalarında bulunan elektrik kabloları, altlarından iş makinalarının serbestçe geçebilecekleri geniş ve yükseklikte sağlam kablo köprüleri üzerine kaldırılır.

27. Elektrik enerjisiyle çalışan iş makinaların operatörleri, makinasını manevra veya yürüyüş yaptırmadan önce yağcı veya manevracı veya gereken hallerde nezaretçi ve diğer

ilgililere haber vermekle yükümlüdür. İş makinası elektrik kablolarının yerde sürünmesine veya makinanın çekerek kabloyu zorlamasına meydan vermeyecek şekilde önlem alındıktan sonra yağcı veya manevracının vereceği kumandaya göre hareket ettirilir.

28. Ekskavatör veya ekskavatör gibi çalıştırılan yükleyicilerin yürüme yanaşma ve çalışmasından operatörü sorumludur. Operatör bir tehlike anında uzun korna çalarak etrafındakileri uyarır. Makinaların uzak yerlere götürülmesi ilgili nezaretçilerin gözetiminde yapılır. Ekskavatör gibi boumlu iş makinelerinin bir yerden diğer bir yere nakilleri veya manevralarında boom'un telefon ve elektrik tellerine dokunmasına meydan verilmez.

29. Damperli kamyonlar kasaları kalkık olarak hareket ettirilemezler.

30. Ekskavatör Operatörleri, Dekapaj ve cevher aynalarının kazılmasında, ayna tabanına girmek suretiyle üst kısmın büyük bloklar halinde kırılmasına meydan vermeyeceklerdir.

31. İş makinalarının bomları, ani hareket ve kuvvetlere maruz bırakılmamalıdır.

32. Ekskavatör gibi bomlu iş makinalarında yük, askıda bekletilemez.

33. Kayma, göçme yuvarlanma tehlikesi gösteren ayna veya meyilli arazi diplerinde çalışan operatörler, kullandıkları makinanın cephesini daima tehlikeli tarafa çevirmek suretiyle çalışmalıdır.

34. Ekskavatör, vinç gibi boumlu iş makinalarının çelik halat uçları tambur içine sağlam bir şekilde bağlanacak ve halat üzerindeki kaldırma kancaları veya kepçenin en aşağı seviyede olduklarında tambur üzerinde en az iki tam devir yapacak boyda halat sarılı kalmış bulunacaktır.

35. Her şoför trafik kurallarına ve verilen talimatlara göre hareket etmekle yükümlüdür.

36. Bütün iş makinaları kapasitesinden eksik veya fazla yükte çalıştırılmaz.

37. Her ne suretle olursa olsun iş makinasını terk etmek isteyen operatör ve şoförler, kepçe ve bıçaklı makinalarda kepçe ve bıçakları yere veya sağlam bir mesnet üzerine indirmeden her türlü iş makinalarında kontrol levyelerini stop durumuna getirilmeden, frenleri sıkmadan, gerekli güvenlik önlemlerini almadan, elektrikli iş makinalarında jeneratör gruplarını stop ettirmeden makinalarından ayrılamazlar.

38. Operatör ve şoförler çalışma anında yemek yemek, başkaları ile konuşmak, şakalaşmak, gazete-kitap okumak, cep telefonu ile konuşmak, direksiyon veya kumanda levyelerini bırakmak gibi hareketlerde bulunmaları yasaktır.

39. Dekapaj tumba sahalarının meyli, mecbur kalınmadıkça düz veya toprak döküm sahası istikametine doğru yapılmayacaktır. Ayrıca tumba kenarında, şerit şeklinde pasadan bir de set bırakılacaktır. Pasadan setin yüksekliği 1 m , set ile tumba kenarı mesafesi 1,5 – 2 m olacaktır.

40. Lağım atılan sahalarda, Dekapaj ve cevher aynaları dibinde, çatlama ve kayma ihtimali olan yerlerde ekskavatör, yükleyici ve diğer iş makinaları ve vasıtaların çalışma ve tesir alanları içerisinde durmak, dolaşmak, bir taraftan diğer tarafa geçmek, gerekli izin ve emniyet tedbirlerini almadan çalışmak yasaktır.

4 - MANEVRACI VE TUMBACILARIN GÖREV VE İŞARETLERİ

1. Dekapaj, cevher üretim, dekapaj döküm, stok sahalarında çalışan iş makinalarının hareket ve manevraları ile ilgili her türlü işaret ve kumandayı o iş yerinde yağcı, manevracı olarak görevli kimseler verir.

2. Yağcı ve manevracılar, manevra işlerini, şoför veya operatörü görerek ve anlaşılır şekilde verecekleri işaretlerle yaptırırlar. Makinaların çalışma alanları içine izinsiz kimsenin girmesini önlerler.

3. Şoför; kamyonun dolduğunu, ekskavatör operatörü düdük çalarak bildirmeden aracını hareket ettirmez.

4. Yağcı ve manevracılar amirlerinden izin almadan hiçbir şekilde görev yaptıkları sahadan ayrılamazlar.

5. Yağcı ve manevracılar işaretleşmeyi aşağıda yazılı şekilde yaparlar;

a- Tek veya her iki kolun (avuç içi operatör veya şoföre doğru ve kollar dik olarak) omuzdan yukarı kaldırılması **DUR**

b- Tek kolun (avuç içi operatör veya şoföre doğru kol dik olarak) omuzdan yukarıya kaldırılıp öne doğru kısa hareket ettirilmesi **GERİ GEL**

c- Tek kolun (el üzeri operatör veya şoföre doğru ve kol dik olarak) omuzdan yukarıya kaldırılıp önden geriye doğru kısa hareket ettirilmesi **İLERİ GİT**

d- Sol kolun omuz hizasında sola açılması (avuç içi yere doğru) **SOLA YANAŞ**

e- Sağ kolun omuz hizasından sağa açılması (avuç içi yere doğru) **SAĞA YANAŞ**

f- Bir kolun öne veya yana açılıp (avuç içi yukarıya bakar durumda) yukarıya doğru kısa hareket ettirilmesi **KASANI KALDIR**

g- Bir kolun öne veya yana açılıp (avuç içi yere bakar durumda) aşağıya doğru kısa hareket ettirilmesi **KASANI İNDİR**

G. PATLAYI MADDE DOLDURMA SIKILAMA VE ATEŞLEME SIRASINDA ALINACAK GÜVENLİK ÖNLEMLERİ.

1. Patlayıcı maddeleri bu amaçla eğitilmiş, İşletme tarafından görevlendirilmiş, ateşleyici yeterlik belgesine sahip barutçulardan başkasının kullanması ve ateşlemesi yasaktır.

2. Nezaretçiler ateşleme işlerinde barutçularla koordineli bir şekilde patlatma ile ilgili iş emniyeti tedbirlerini sağlamakla yükümlüdürler.

3. Elektrikli ateşleme ve ölçüm aletleri, yalnız barutçular tarafından kullanılır ve bu araçlar ancak ateşleme yapılacağı zaman kablolarla bağlanır. (barutçular manyetonun anahtarlarını üzerinde taşır)

4. Dinamit içerisine sokulan kapsül, kendi teli ile kartuşa sıkıca bağlanacaktır.

5. Birlikte kullanılacak elektrikli kapsüller aynı dirençte olmalıdır. Buna olanak yoksa dirençler arasındaki fark $\pm 0,25 \Omega$ (Ohm)'u geçemez.

6. Ateşleme kablosu olarak yalnız izole edilmiş elektrik kablolar kullanılır.

7. Ateşlenecek kapsül sayısı, manyetonun ateşleyebileceği kapsül sayısının yarısından fazla olamaz.

8. Kapsüller dinamit kartuşlarına kullanılacakları zaman takılır.

9. Donmuş ve bozulmuş patlayıcı maddeler kullanılamaz.

10. Elektrikli kapsülle yapılan ateşlemelerde yıldırım düşme tehlikesi var ise patlayıcı maddelerin lağım deliklerine doldurma işlemi yapılmaz. Yıldırım düşme tehlikesi, lağım deliklerine patlayıcı maddeyi doldurulma işlemi sırasında olmuş ise doldurma işlemi derhal durdurulur, ateşleme etki alanı dışına çıkılarak, tehlike geçinceye kadar bu alana hiç kimsenin girmemesi için gerekli önlemler alınır.

11. Lağım deliklerine doldurma işlerinin yapıldığı yerlerde patlayıcı maddelerin yanında ve yakınında ateş yakılmaz, sigara içilmez, telsiz ve cep telefonları kapalı tutulur.

12. Ateşlemede kullanılacak dinamitlerin hazırlanma, kapsüllerinin takılması ve deliğe konulma işlemleri bizzat barutçu tarafından yapılır.

13. Hazır anfonun deliklere doldurulması işleri, barutçu nezaretinde patlatma işini hizmet alımı yoluyla alan müteahhit firmanın sağlayacağı elemanlar tarafından yapılır.

14. Patlayıcı maddeler, ateşleme yapılacak alana getirildiğinde ateşleme etki alanında gerekli güvenlik önlemleri alınır. Patlayıcı maddelerin tamamı bir yere istif edilmez,

doldurulacak deliklerin başlarına veya yakınlarına taksim edilir ve güneş etkisinden olabildiği ölçüde konulur.

15. Patlayıcı maddelerin lağım deliklerine doldurulması sırasında görevlilerden başka hiç kimse ateşleme yapılacak alana giremez.

16. Ateşlemeden önce lağım atılacak yere gelen bütün yol ağızlarına nöbetçi konur. Bu işle görevlendirilecek yeteri kadar işçi bulunamazsa, yol ağızları uygun bir şekilde kapatılacaktır. Yol ağızlarına konulacak nöbetçiler ve engeller ateşleyici izin vermedikçe kaldırılmayarak gidiş ve geliş izin verilmeyecektir.

17. Ateşleme yapılacak alanda ve ateşleme etki alanında çalışan bütün personel barutçuların vereceği işaret ve talimatlara aynen uymaya zorunludurlar.

18. İş makinaları ateşleme yapılmadan önce ateşleme etki alanı dışına çıkartılır ve arkaları atıma dönük olarak bırakılır.

19. Yüksek gerilim kablolarının altından ve ekskavatör kuyruk kablolarının üzerinden ateşleme kablo hattı geçirilmez.

20. Derin lağım delikleri ancak ateşlenecekleri zaman doldurulur.

21. Ateşleme kabloları birbirine ateşleme işinde görevli diğer kimseler ateşleme alanından uzaklaştırıldıktan sonra barutçu tarafından bağlanır.

22. Ateşlemeden önce tüm ateşleme kabloları ve bağlantıları gözle kontrol edilir, en yakın lağım deliğine 100 m. uzaklıktan az olmamak üzere etki alanının dışında ateşlemenin yapılacağı yerden, manyetoya bağlanmadan önce, ölçüm aletleriyle kısa devre olup olmadığı kontrol edilir.

23. Lağımın ateşlenmesi esnasında ateşlemeyle görevli elemanların ateşleme etki alanının 100 m. dışında bir siperde bulunmaları sağlanarak barutçunun son bir defa daha ateşleme alanını kontrol ettikten ve nöbetçilerden tamam işaretini aldıktan sonra sireni atım süresince çaldırarak kendisinde aralıklı olarak 3 defa düdük çalarak veya lağım (ateşleme) var diye 3 kez bağırarak ateşleme alanını en son barutçu terk eder ve manyetonun bulunduğu yerden ateşleme yapar.

24. Ateşleme yapılan alan barutçular tarafından kontrol edilip bütün deliklerin patlatıldığından emin olduktan sonra verilecek izinle ateşleme alanında çalışmalara başlanabilir. İzin verilmeden ateşleme alanına kimse giremez.

25. Ateşleme yapılan alanda patlamamış delik kaldığı ve bu durumdan kuşkulandığı takdirde elektrikli ateşlemede en az 5 (beş) dakika, fitil vb. ile ateşlemede en az 1 (bir) saat geçmeden hiçbir kimse giremez.

26. Kontrollerde patlamayan delik belirlenmesi veya patlayıp patlamadığından şüphe edilmesi halinde patlamayan lağımın yakınına kırmızı bir bayrak dikilerek durum yetkili amire bildirilir.

27. Barutçular bir tüketim defteri tutmak ve ateşlemeden sonra kullandıkları patlayıcı maddeleri bu deftere yazmak, bu defterin hesap dengesini sağlamak ve imzalamak zorundadırlar.

H. ÇALIŞMA YERLERİNE, GÖREVLİLERDEN BAŞKALARININ GİRMESİNE KARŞI ÖNLEMLER.

1. Çalışma sahasına yetkili kişilerden başkasının izin almadan girmesi yasak olup gerekli uyarı ve ikaz levhaları ocak girişlerinde görünür yerlere asılmalıdır.

2. Ocak içerisinde görevli olmayan şahıslar görüldüğünde nezaretçi ve yetkili amire haber verilecektir.

İ. PATLAYICI MADDELERİN DEPOLANMASI, KULLANILACAKLARI YERLERE GÜVENLİ BİÇİMDE TAŞINMASI VE KULLANILMALARINA İLİŞKİN ÖNLEMLER

Patlayıcı maddelerin temini, depolanması, taşınması, kullanılması İşletmemizde hizmet alımı şeklinde yapılmaktadır.

Yüklenici (patlatma işini alan müteahhit firma) 6331 Sayılı bu işle ilgili diğer benzer kanun, tüzük, yönetmeliklere aynen uymak zorunda olduğu gibi işletme yetkililerinin talimatlarına da uygun çalışmak zorundadır. Bu hususta tüm sorumluluk yükleniciye ait olacaktır.

Soner KARAÇOBAN
Daimi Nezaretçi